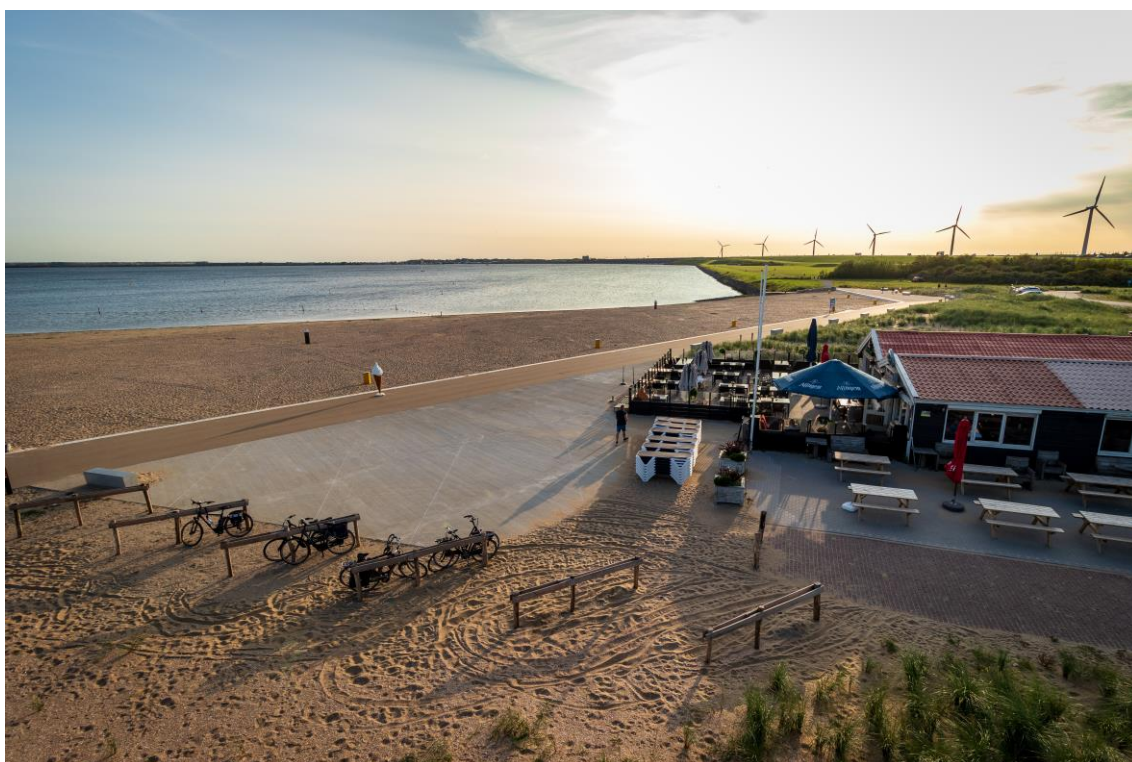

Programmabegroting 2025

Recreatieschap Voorne-Putten

Ontwerpbegroting

2025

Inhoud

1.	Bestuurlijke samenvatting	1
2.	Uitgangspunten	3
3.	Programma instandhouding en ontwikkeling gebieden	4
3.1.1.	Beheerinformatie	4
3.1.2.	Uitvoeren terreininspecties	4
3.1.3.	Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	5
3.1.4.	Uitvoeren terreinbeheer	5
3.1.5.	Omgevingsmanagement	5
3.1.6.	Beheer vastgoed en gronden	6
3.1.7.	Toezicht en handhaving	6
3.1.8.	Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	6
3.2.	Maatschappelijke betrokkenheid	7
3.2.1.	Vrijwilligers en actief burgerschap	7
3.3.	Plannen maken	7
3.3.1.	Plan- en projectvoorbereiding	7
3.3.2.	Beheerkostenberekening en analyses	8
3.4.	Overhead	8
3.4.1.	Bestuursproducten	8
3.4.1.1.	Accountmanagement	8
3.4.1.2.	Bestuurssecretaris	9
3.4.1.3.	Secretariaat	9
3.4.2.	Financiële diensten	9
3.4.2.1.	Financieel beleid	9
3.4.2.2.	Planning en control (inclusief project control en rechtmatigheidscontrole)	9
3.4.3.	Juridische diensten	10
3.4.3.1.	Aansprakelijkheid	10
3.4.3.2.	Juridische ondersteuning	10
3.4.3.3.	Procederen	10
3.4.3.4.	Woo-procedures	11
3.5.	Projecten/kredieten	11
3.6.	Mutaties reserves	11
3.7.	Wat gaat het kosten?	12
4.	Paragrafen	13
4.1.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	13
4.2.	Onderhoud kapitaalgoederen	15
4.3.	Financiering	16
4.4.	Grondbeleid	17
4.5.	Bedrijfsvoering	18
4.6.	Deelnemersbijdrage	19
5.	Financiële begroting en bijlagen	20

1. Bestuurlijke samenvatting

Toekomst recreatieschap

In de afgelopen jaren zien we dat veel inwoners en bezoekers de weg weten te vinden naar de verschillende gebieden op Voorne-Putten. De gebieden van het recreatieschap maken onderdeel uit van deze toeristisch en recreatief omgeving binnen Zuid-Holland. Daarmee is het bij uitstek een plek waar niet alleen de eigen inwoners maar ook de bezoekers uit het sterk verstedelijkte omgeving ontspanning en rust weten te vinden. “De motor voor de mentale veerkracht van onze inwoners”. Hiermee wordt een belangrijke bijdragen geleverd aan het regionaal product en de (brede) welvaart.

In de afgelopen jaren is er met financiële steun vanuit de Regio Deal fors geïnvesteerd in de gebieden ter verbetering van de brede welvaart. De samenwerking vanuit de Regio Deal heeft geleid tot mooie resultaten niet alleen gericht op het gebruik door onze bezoekers maar bezitten ook een sterk duurzaam karakter. Door onder andere kwaliteitsimpulsen (in drie fasen) in de Bernisse en rond het Brielse Meer is samen met de gemeenten en vanuit de Regio Deal met het Rijk voor ongeveer 2,4 miljoen geïnvesteerd. Het gaat hier om verschillende aanlegsteigers, kwaliteitsimpulsen bij waterspeelplaatsen en het aanbrengen van duurzame oeverbeschoeiingen.

In 2023 is, mede door het recreatieschap, opnieuw een aanvraag gedaan voor deelname aan de vijfde tranche van de Regio Deal. Deze is in februari 2024 door het Rijk toegekend. Hierdoor kunnen de gebieden en de daarmee samenhangende economie een impuls krijgen gericht op genoemde mentale veerkracht van onze inwoners. Dergelijke investeringen vragen gelet op de toename van de bevolking en ook van onze bezoekers om een degelijk en duurzaam beheer.

Een belangrijke pijler als dekking voor de uitgaven is de bijdrage van de provincie, echter de nieuwe subsidieregeling zet de duurzame effectiviteit van de investeringen onder druk. De regeling, die per 1 januari 2026 zal ingaan, kent geen voorspelbare uitkomst en zorgt voor een beleidsmatige onzekere uitkomst van de begroting.

Hierdoor zijn de structurele uitgaven per definitie niet met zekerheid in balans. Daardoor ontstaat strijd met de geldende voorschriften. Hierover wordt al geruime tijd overleg gevoerd met de provincie.

Vanwege de zorg voor een evenwichtig financieel beleid en effectieve en doelmatige bedrijfsvoering wordt in 2024 een uitgebreid optimaliseringsprogramma uitgevoerd. Dit moet samen met een degelijke subsidieregeling van de provincie leiden tot een structureel sluitende begroting.

Naast de hierboven geschetste onzekerheid zal er voor gemeenten vanaf 2026 een nieuwe financiële verhouding met het Rijk worden doorgevoerd. Ook de wijziging zorgt voor een druk op de gemeentelijke begroting en zal effect hebben op de huishouding van gemeenschappelijke regelingen als verbonden partij. Dit vraagt om een verdere intensieve analyse van de begroting van het schap die in de loop van 2024 en 2025 samen met de deelnemers zal worden uitgevoerd.

In 2024 wordt een evaluatie uitgevoerd naar de samenwerking met Staatsbosbeheer die op 1 januari 2026 zal aflopen. In zal 2025 zal, mede gelet op hierboven benoemde spanning, onderzoek plaatsvinden naar de gemeenschappelijke regeling en de wijze van verzorging van de recreatiegebieden.

De eerder uitgevoerde verkenning, vormt de basis voor initiatieven binnen het gebied zodat de inwoners en de bezoekers ook in de toekomst hiervan kunnen genieten. Deze doelstellingen leveren voor de directe omgeving een forse bijdrage op in de zin van versterking van de brede welvaart. Het recreatieschap is vanuit dit perspectief onderdeel van de Regio Deal Zuid-Hollandse Delta voor de

periode 2020-2029. Een Rijksprogramma om te komen tot een evenwichtige groei en samenwerking binnen de regio. De evaluatie van de derde tranche van de deal 2020-2025 zal begin 2025 starten.

In 2024 en 2025 zal een verdere invulling worden gegeven aan verschillende projecten met als doel bos te compenseren en waar mogelijk extra bos aan te leggen. Deze opgave komt voort uit de gevolgen van de essentaksterfte en de ambitie vanuit het Rijk om extra hectaren bomen te planten. De uitwerking zal steeds in nauwe samenwerking met de gemeenten en de inwoners worden uitgevoerd. Onderwerpen van blijvende aandacht zijn de kwaliteit van het open water binnen de beheersgebieden en het gebruik van de gebieden. Hiervoor is inmiddels een vast overleg met het waterschap gestart om deze samenwerking verder te intensiveren.

Wat betreft het gebruik van de gebieden vraagt het houden van toezicht en het handhaven steeds meer aandacht hetgeen een opwaartse druk heeft op de capaciteit en de kosten. Tenslotte zal in de komende tijd ook het onderwerp van de bereikbaarheid een punt van aandacht zijn. Op meerdere tafels, zoals de MRDH, komt dit onderwerp op de agenda ter bevordering van de recreatie en het toerisme.

Financiële samenvatting

Voor 2025 ligt er een sluitende begroting met een deelnemersbijdrage van € 1.544.153 en een subsidie van de Provincie Zuid-Holland van € 970.716. De deelnemersbijdrage wordt gespecificeerd weergegeven in paragraaf 3.7. Voor een nadere specificatie van de lasten en baten wordt verwezen naar de diverse paragrafen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de meerjarenraming en de vermogenspositie.

2. Uitgangspunten

Het uitgangspunt voor de programmabegroting 2025 is het bestaande en aanvaarde beleid, zoals vastgelegd in het besluit Uitgangspunten programmabegroting 2025, de Programmabegroting 2024, de Najaarsrapportage 2023 en de besluiten van het Algemeen Bestuur tot 1 maart 2024.

De opbrengsten uit huren, pachten, e.d. zijn conform de actuele contracten bijgesteld en ook worden eventuele nieuwe (externe) ontwikkelingen (bij bestaand beleid) meegenomen. De begroting Onderhoudskosten wordt gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan TBM. Structurele effecten die voortkomen uit de jaarrekening 2023 zullen worden verwerkt in een begrotingswijziging 2025.

Voor de prijsstijging op de ramingen voor 2025 is een indexatie van 6,8% toegepast, overeenkomstig het indexeringspercentage van de Kring van gemeentesecretarissen. Deze indexering wordt toegepast op alle lasten, met uitzondering van belastingen, verzekeringen, rentelasten en afschrijvingen. De indexering wordt in principe niet toegepast op de baten (voorzichtigheidsbeginsel). Voor de meerjarenraming 2026 tot en met 2029 is geen indexering toegepast.

De begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2029 moeten, conform de uitgangspunten in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Als dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. De nadere uitwerking is opgenomen in de financiële begroting (zie hoofdstuk 5).

De programmabegroting moet half april voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar klaar zijn. Dit heeft te maken met bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Het recreatieschap en Staatsbosbeheer hebben eind 2020 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met elkaar afgesloten voor de periode 2021 tot en met 2025. In deze overeenkomst is afgesproken dat het recreatieschap en Staatsbosbeheer gezamenlijk een uitvoeringsprogramma vormen op de gewenste ambities en inrichting van het werkgebied van het schap. Dit uitvoeringsprogramma is in 2021 opgesteld en wordt jaarlijks vertaald in de begroting.

De provincie Zuid-Holland is per 1 januari 2018 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling. De wijze en mate van financiële betrokkenheid in de toekomst van de provincie bij het recreatieschap is vastgelegd in de 'Financieringsovereenkomst VPR-PZH'. De financieringsovereenkomst is in deze begroting verwerkt. Deze bijdrage is niet meer zichtbaar onder de deelnemersbijdragen, maar is opgenomen als subsidiebijdrage onder de baten.

De gemeente Rotterdam is eveneens per 1 januari 2018 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling. De financiële afspraken hier omtrent zijn vastgelegd in de 'Hoofdlijnen overeenkomst Uittreding Rotterdam' en eindigde in 2022.

3. Programma instandhouding en ontwikkeling gebieden

Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Gebiedsbeheer
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Plannen maken
- Overhead
- Algemene dekkingsmiddelen
- Kredieten en
- Mutatie reserves

Gebiedsbeheer

Aantrekkelijke en gevarieerde gebieden, die onderling samenhangen en verbonden zijn, en waarin recreatie en ecologie elkaar versterken. Dat vraagt om professioneel beheer. Met het Terrein Beheer Model (TBM) bijvoorbeeld, waarmee we gefundeerde inrichtings- en beheerkeuzes kunnen maken, met inzicht in de beheerkosten.

Voor het aantrekkelijk houden van de gebieden is het belangrijk dat bezoekers zich er welkom en veilig voelen. Het recreatieve aanbod is divers en sluit aan bij de vraag van de gebruikers. En we zorgen voor de afhandeling van vragen, klachten en verzoeken voor gebruik van het gebied en voor handhaving.

3.1.1. Beheerinformatie

Wat willen we bereiken

Beheerinformatie levert inzicht in de beheerwerkzaamheden en kosten voor de komende jaren. Deze informatie is onmisbaar voor een goede beheervoorbereiding en -uitvoering in de terreinen.

Wat gaan we er voor doen

Metten is weten. Daarom is het van belang dat de beheerinformatie inzichtelijk en op orde is. De koppeling aan een Geografisch Informatie Systeem (GIS) aan het Terrein Beheer Model maakt data en kosten inzichtelijk, goed te beheren en te vergelijken. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld kaartmateriaal van de huidige en toekomstige inrichting, planningen, geografische gebiedsanalyses en beschrijvingen van kapitaalgoederen zoals wegen en paden, maar ook 'kunstwerkpaspoorten' voor bijvoorbeeld bruggen en steigers.

3.1.2. Uitvoeren terreininspecties

Wat willen we bereiken

Het uitvoeren van inspecties leidt tot actuele, heldere beheerdata. Daarmee kan op de korte termijn de kwaliteit en veiligheid in de gebieden gewaarborgd worden en is op de langere termijn inzicht in de noodzakelijke investeringen.

Wat gaan we er voor doen

Door systematische visuele en technische inspecties te doen blijft er zicht op de onderhoudsstaat van de natuur- en recreatieterreinen. Zo kan er tijdig bijgestuurd worden.

Inspecties stellen in staat dat:

- de kwaliteit van het terrein te geborgd wordt;
- de meerjarenplanningen groot onderhoud actueel gehouden wordt;
- de veiligheid in het gebied (beter) gewaarborgd blijven;
- er invulling gegeven wordt aan aantoonbaarheid (juridische aansprakelijkheid).

3.1.3. Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een natuurlijke en eigentijdse inrichting van de terreinen, met naast recreatieve mogelijkheden ook aandacht voor landschappelijke kwaliteit en vergroting van de biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Terreinbeheer is continu inspelen op nieuwe wettelijke kaders en op vragen en veranderend gebruik van stakeholders in en om de terreinen. Het is dan ook belangrijk om deze vraagstukken goed te volgen en aanpassingen te onderbouwen en te implementeren in het beheer. Recreatieadviseurs, ecologen en landschapsarchitecten zetten hierbij hun kennis van zowel het recreatiegebruik en de natuur- en landschapswaarden van de gebieden als hun landelijke expertise in, zodat het beheer wordt ingericht vanuit een integraal perspectief.

3.1.4. Uitvoeren terreinbeheer

Wat willen we bereiken

Efficiënt en hoogwaardig terreinbeheer levert een duurzaam onderhouden recreatie- en natuurgebied op dat aansluit op de wensen van bezoekers, met faciliteiten die schoon, heel en veilig zijn. Daarnaast draagt het beheer bij aan natuurwaarden en biodiversiteit.

Wat gaan we er voor doen

Binnen de kaders van wet- en regelgeving en met behoud van de landschappelijke kwaliteit wordt integraal en duurzaam terreinbeheer uitgevoerd. Verder wordt er op basis van Social Return gewerkt; en wordt ervaring in beheer, recreatie en biodiversiteit gedeeld. Uitvoering van het werk gebeurt op basis van het Terrein Beheer Model. Deze systematiek garandeert de kwaliteit van het beheer en maakt vervangingsinvesteringen voor dagelijks en groot onderhoud per jaar inzichtelijk. De meerjarige onderhoudsplanning geeft ook inzicht voor de lange termijn.

3.1.5. Omgevingsmanagement

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een brede waardering voor de gebieden, heldere communicatie en samenwerking met belanghebbenden, gezamenlijke verantwoordelijkheid en begrip voor beheermaatregelen.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij uw gebieden en willen graag meedenken en bijdragen aan het beheer van terreinen. Goed terreinbeheer betekent dus ook: communicatie en samenwerking met de omgeving en belanghebbenden. Er wordt gebruik gemaakt van diverse vormen van gebieds- en stakeholdercommunicatie, zoals participatie- en informatiebijeenkomsten, woordvoering, en (landelijke) online en offline communicatiekanalen. De boswachters zijn hierbij lokaal aanspreekpunt

en monitoren wat er in de omgeving leeft. Uiteraard worden ook landelijke expertise en netwerken ingezet.

3.1.6. Beheer vastgoed en gronden

Wat willen we bereiken

Professioneel vastgoed- en grondbeheer houdt u de (vermogens)positie op orde. Bovendien wordt voldaan aan de rechten en plichten die het eigendom met zich meebrengt. Zorgvuldig en passend medegebruik draagt bij aan het recreatieaanbod én aan structurele inkomsten.

Wat gaan we er voor doen

De grondpositie (de gronden en vastgoed binnen het werkingsgebied) vormt de basis van elk natuur- en recreatiegebied. Duurzame borging van dit bezit vraagt om zorgvuldig beheer (goed rentmeesterschap). Daarmee wordt invulling gegeven aan verzoeken om medegebruik, bijvoorbeeld door erfpacht- of andere gebruiksovereenkomsten aan te gaan, inclusief de administratieve, financiële en juridische afwikkeling daarvan. Professioneel grond- en vastgoedbeheer is ook financieel van belang: de grond en gebouwen vormen immers uw kapitaal.

Bij het sluiten van de SOK en bijbehorende uitvoeringsagenda is de inzet voor contractverlengingen en -herzieningen uitgezonderd van het operationeel beheer (operationeel beheer omvat slechts een deel van de werkzaamheden die in de PDC tot de werkzaamheden van beheer vastgoed en gronden behoort).

3.1.7. Toezicht en handhaving

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een gebied te leveren waar mensen zich veilig en welkom voelen en waar de natuur wordt beschermd. Door naleving van de wet- en regelgeving blijft de kwaliteit van het gebied op orde en de recreatie- en belevingswaarde hoog.

Wat gaan we er voor doen

Toezicht en handhaving bestaat uit vier onderdelen:

- Gastheerschap voor de gebruikersgroepen;
- Handhaving op geldende bepalingen en wetgeving;
- Samenwerking met andere bevoegde toezichthouders (politie, gemeentelijke handhavers);
- Vaartoezicht in waterrijke gebieden.

De uitvoering van deze onderdelen door boswachters met boa-bevoegdheden, gebeurt in overleg met o.a. gemeenten en andere toezichthouders. Hierbij wordt ingespeeld op de aard van het gebied en mogelijke probleemsituaties in de terreinen en/of op het water.

3.1.8. Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen

Wat willen we bereiken

De gebieden bieden ruimte voor initiatieven van derden, zorgvuldig getoetst aan de andere belangen voor het terrein. Afspraken met partijen worden vastgelegd en gecommuniceerd.

Wat gaan we er voor doen

De gebieden worden regelmatig gebruikt door organisaties en particulieren voor het organiseren van activiteiten en evenementen. Dat is een maatschappelijke meerwaarde. Want naast het beschermen

van natuur, zijn ook het beleven en benutten van terreinen belangrijke waarden. Maar niet alles kan en mag overal. Daarom is het nodig om heldere afspraken te maken over het gebruik van het gebied en de faciliteiten, zeker bij grote bezoekersaantallen. Dit wordt vastgelegd in de vorm van een vergunning (verlening door gemeenten), ontheffing of toestemming. Vanzelfsprekend op basis van de afspraken en doelstellingen die voor een terrein gelden.

3.2. Maatschappelijke betrokkenheid

Duurzaam, hoogwaardig beheer vraagt om afstemmen en samenwerken. Met omwonenden, ondernemers en diverse gebruikersgroepen. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vinden er zinvol werk en hun inzet verhoogt de kwaliteit van gebieden. Ook zorgen we dat de terreinen toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en bieden we lesprogramma's en voorzieningen aan voor jeugd. Zo verbinden we duurzaam beheer met maatschappelijk beheer en werken we samen aan terreinen waar mens en natuur elkaar vinden.

3.2.1. Vrijwilligers en actief burgerschap

Wat willen we bereiken

Een zorgvuldige aanpak van vrijwilligerswerk en actief burgerschap leidt tot betrokkenheid, betekenis en plezier bij gebruikers en de omgeving van het gebied. De vrijwilligers werken mee aan excursies, jeugdactiviteiten en terreinbeheer, maar ook helpen zij bij monitoring, toezicht en handhaving en bij vragen, meldingen en klachten van bezoekers.

Wat gaan we er voor doen

Veel mensen voelen zich betrokken bij de gebieden en zetten zich er graag voor in. 'Vrijwilligers en actief burgerschap' is een essentieel product om hen hiervoor op een zorgvuldige, professionele manier ruimte te bieden en terreinen op eigentijdse wijze te beheren. Dat levert kwalitatief hoogstaand gebiedsbeheer op en bovendien draagvlak in de omgeving.

Het bestaat uit o.a.:

- professionele begeleiding inzet van vrijwilligers;
- faciliteren en onderhouden van participatiegroepen;
- samenwerken met bewonersplatforms, stichtingen en verenigingen.

3.3. Plannen maken

Gebiedsbeheer gaat verder dan de bestaande inrichting zorgvuldig en efficiënt in stand houden. Het gaat ook om flexibel kunnen reageren op veranderende maatschappelijke en ecologische vraagstukken. Maar ook om aanpassing van beheer naar de nieuwste inzichten op het gebied van recreatie, kwaliteit van de leefomgeving, klimaatadaptatie en ecosystemen. Dat vraagt om strategische en onderbouwde doorontwikkeling van terreinen.

3.3.1. Plan- en projectvoorbereiding

Gedurende het jaar kunnen zich knelpunten of kansen aandienen, die vragen om een eerste beoordeling en standpuntbepaling door het bestuur. Ten laste van dit budget wordt alleen de inzet van capaciteit benodigd voor het opstellen van een bestuursvoorstel gebracht. Dit voorstel heeft als doel een besluit te nemen of het schap het gesignaleerde probleem wil oplossen of de kans wil

benutten en bereid is daarvoor middelen beschikbaar te stellen. Zo'n voorstel geeft daarom inzicht in welke kosten en opbrengsten aan een vervolg zijn verbonden.

3.3.2. Beheerkostenberekening en analyses

Wat willen we bereiken

De beheerkostenberekening geeft inzicht in de beheerkosten voordat de herinrichting start zodat vooraf bestuurlijke, beheersmatige en financiële keuzes gemaakt kunnen worden en daarmee grip geeft op de begroting (geprognostiseerde en werkelijke kosten).

Wat gaan we er voor doen

Bij de grote of kleinere herinrichting van een gebied, of bij het inrichten van nieuw terrein, is het wenselijk vooraf inzicht in de te verwachten beheerkosten te hebben. Dit wordt verzorgd door beheerkostenberekeningen en -analyses uit te voeren. In deze berekeningen worden de beheerkosten van de huidige situatie afgezet tegen die van de toekomstige inrichting van een gebied. Ook wordt een analyse gemaakt van de kostenbepalende elementen, zodat er gefundeerd keuzes gemaakt kunnen worden.

3.4. Overhead

Efficiënt beheer staat of valt met kwalitatief hoogwaardige bestuurlijke en juridische advisering aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, over ten minste de volgende aandachtsgebieden:

- lopende zaken, beleid, ontwikkelingen en toekomst van het schap
- nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving die van invloed zijn op het schap

Daarbij wordt rekening gehouden met wat er speelt op de betreffende beleidsvelden en met het netwerk binnen en buiten het schap. Dit netwerk bestaat o.a. uit schapsdeelnemers, ambtelijk apparaat, natuur- en milieuorganisaties en stakeholders in het schapsgebied. Tevens wordt het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter bijgestaan in alles wat de hen opgedragen taken aangaat, o.a. met een goed financieel en administratief management en met een solide juridische onderbouwing en afhandeling.

3.4.1. Bestuursproducten

3.4.1.1. Accountmanagement

Wat willen we bereiken

De accountmanager is een deskundig aanspreekpunt vanuit Staatsbosbeheer voor het recreatieschap en een opdrachtnemer voor de bestuurlijke opdrachten.

Wat gaan we er voor doen

Met de bestuurlijk-juridische achtergrond en kennis organisatie fungeert de accountmanager als sparringpartner voor het schap. Hij is opdrachtnemer voor bestuurlijke opdrachten, bewaakt de voortgang van de projecten en werkzaamheden die daaruit voortkomen en informeert het schap over de voortgang en de eindresultaten.

3.4.1.2. Bestuurssecretaris

Wat willen we bereiken

De bestuurssecretaris levert een effectieve ondersteuning en advisering van het bestuur.

Wat gaan we er voor doen

De bestuurssecretaris is de expert-sparringpartner. Hij adviseert en begeleidt het bestuur en andere samenwerkingspartners. Met zijn bestuurlijk-juridische achtergrond heeft hij veel kennis van onder meer gemeenschappelijke regelingen. Hij ondersteunt de uitvoering van bestuurlijke taken en besluitvormingsprocessen en denkt mee over bestuurlijke vraagstukken. Als rechterhand van het bestuur vertaalt de bestuurssecretaris besluiten naar concrete afspraken voor Staatsbosbeheer.

3.4.1.3. Secretariaat

Wat willen we bereiken

Het ambtelijk secretariaat zorgt ervoor dat de vergaderingen goed voorbereid en professioneel verlopen, dat de daarbij behorende vergaderstukken tijdig beschikbaar zijn en dat de archivering op orde is.

Wat gaan we er voor doen

Het ambtelijk secretariaat verzorgt de planning, organisatie, voorbereiding, verslaglegging en archivering van de bestuursvergaderingen. Met gedegen kennis van bestuurlijk-juridische processen bewaakt de ambtelijk secretaris dat voldaan wordt aan de vereisten en bepalingen die onder meer de Wet Gemeenschappelijke Regelingen stelt.

3.4.2. Financiële diensten

3.4.2.1. Financieel beleid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een solide financieel beleid dat voldoet aan juridische en financiële vereisten, verordeningen, notities en kaders.

Wat gaan we er voor doen

Zorgvuldig terreinbeheer en -ontwikkeling vraagt om zorgvuldig budgetbeheer. De beschikbare middelen zijn immers bedoeld om de doelen en visie te realiseren voor uw gebieden. Door kennis, ervaring en netwerk worden de terreinen zo efficiënt mogelijk beheerd. Er wordt een intern inkoop- en beleidskader opgesteld, (Europese) aanbestedingen worden begeleid, contracten worden opgesteld, rapportages voor verantwoording en accountantscontrole worden verzorgd, en de verzekeringsportefeuille wordt gecoördineerd. Uiteraard volgens de wettelijke vereisten. En op onderwerpen wordt financieel advies gegeven.

3.4.2.2. Planning en control (inclusief project control en rechtmatigheidscontrole)

Wat willen we bereiken

Een Planning & Control-cyclus (P&C) is een wettelijke vereiste. En het geeft daarnaast kader en sturing aan het bestuur en biedt ondersteuning om de doelstellingen te bereiken.

Wat gaan we er voor doen

Deze P&C begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Administratie (de vastlegging van financiële handelingen) en projectcontrolling maken vanzelfsprekend onderdeel uit van P&C. Met de najaarsrapportage wordt de uitvoering van activiteiten bewaakt en wordt er voor gezorgd dat de bedrijfsvoering 'in control' blijft. Indien nodig wordt het voorgenomen beleid of de activiteiten en processen bijgesteld. Uiteraard binnen het extern kader van Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), fiscale wetgeving en andere wet- en regelgeving.

3.4.3. Juridische diensten

3.4.3.1. Aansprakelijkheid

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een beperking van aansprakelijkheidsprocedures, -risico's en -kosten. Efficiënte afhandeling van klachten voorkomt bovendien eventuele beroepsprocedures bij de Nationale Ombudsman.

Wat gaan we er voor doen

Terreineigendom en -beheer brengen juridische verantwoordelijkheden met zich mee. Gezorgd wordt voor een onderbouwde afwijzing of toewijzing van claims, voor de (financiële) afhandeling ervan, of claims worden doorgestuurd naar de verantwoordelijke partij. Omgekeerd wordt gezorgd voor aansprakelijkheidstelling van derden bij schade aan de terreinen. Bij klachten op grond van de Algemene wet bestuursrecht wordt gezorgd voor correspondentie met de directe toezichthouder (Politie en OM), worden hoorzittingen voorbereid en worden beslissingen opgesteld. Verder worden beroepen van klagers bij de Nationale Ombudsman afgehandeld. In bezwaarprocedures wordt gezorgd voor de hoorzittingen en worden beslissingen op bezwaar opgesteld.

3.4.3.2. Juridische ondersteuning

Wat willen we bereiken

Beoogd wordt een goede en snelle juridische ondersteuning ter voorkoming en beperking van imagoschade en allerhande risico's.

Wat gaan we er voor doen

Voor effectief beheer en ontwikkeling van terreinen is een solide juridische basis onmisbaar. Daarom wordt vorm gegeven aan tal van overeenkomsten in het kader van beleid en uitvoering van beheer, waaronder de samenwerking met derden (private en publieke partijen). Dat gebeurt onder andere door adviseren, beoordelen en/of opstellen van overeenkomsten.

3.4.3.3. Procederen

Wat willen we bereiken

Het voorkomen van een onnodige gerechtelijke procedure spaart tijd en geld. In die gevallen waarin geprocedeerd moet worden, wordt een vlotte en correcte afhandeling van de procedure beoogd en draagt zodoende bij aan een besparing van kosten en komt uw imago ten goede.

Wat gaan we er voor doen

Mochten conflicten met derden tot juridische procedures leiden, dan wordt er geprocedeerd als verweerder, eisende partij, gedaagde of belanghebbende en zijn de juristen het aanspreekpunt voor de advocaat. Ook worden collega's bijgestaan in juridische procedures, bijvoorbeeld als zij slachtoffer zijn van een delict of een ongeval. Als het nodig is, wordt er opgetreden als gemachtigde in een gerechtelijke procedure.

3.4.3.4. Woo-procedures

Wat willen we bereiken

Gestreefd wordt naar een snelle en correcte afhandeling van Woo-procedures.

Wat gaan we er voor doen

Woo-verzoeken worden in behandeling genomen. Ook kan een zienswijze opgesteld worden op een Woo-verzoek dat door derden wordt behandeld en waarin het recreatieschap derde-belanghebbende bent. Cruciaal hierbij is dat over de gevraagde informatie (documenten) beschikt kan worden.

3.5. Projecten/kredieten

Er zijn bij het opstellen van deze begroting geen projecten die doorlopen tot in 2025.

3.6. Mutaties reserves

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Mutatie reserves									
Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade	42.000	42.000	42.000	33.823	33.823	33.823	-	-	-
Algemene Reserve	232.730			173.230			8.177	8.177	8.177
Reserve vervangingsinvesteringen	20.000						59.500	-	-
Investeringsreserve				2.750			20.000	-	-
Reserve afschrijvingen				91.284	77.327	91.284	(2.750)	-	-
							(91.284)	(77.327)	(91.284)
Totaal mutatie reserves	294.730	42.000	42.000	301.087	111.150	125.107	(6.357)	(69.150)	(83.107)

3.7. Wat gaat het kosten?

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Personeel	820.970	957.000	1.022.100	-	-	-	-	957.000	1.022.100
Taakstellende bezuiniging		(120.270)	(101.757)					(120.270)	(101.757)
Materieel	2.094.374	2.283.083	2.353.189	1.133.209	1.156.780	1.128.352	-	1.126.303	1.224.837
Gebiedsbeheer	2.915.344	3.240.083	3.375.289	1.133.209	1.156.780	1.128.352	-	2.083.303	2.246.937
Personeel	30.184	45.900	49.000	-	-	-	-	45.900	49.000
Materieel									
Maatschappelijke betrokkenheid	30.184	45.900	49.000	-	-	-	-	45.900	49.000
Personeel	22.045	28.900	30.900	-	-	-	-	28.900	30.900
Materieel									
Plannen maken	22.045	28.900	30.900	-	-	-	-	28.900	30.900
Overhead									
Personeel	27.776	26.300	28.100	-	-	-	-	26.300	28.100
Materieel	102.811	107.400	114.700	-	-	-	-	107.400	114.700
Bestuurlijke diensten	130.587	133.700	142.800	-	-	-	-	133.700	142.800
Personeel	162.164	160.000	181.200	-	-	-	-	132.000	181.200
Materieel	49.393	30.500	22.450	132.960	42.000	130.000	-	30.500	(107.550)
Financiële diensten	211.557	190.500	203.650	132.960	42.000	130.000	-	162.500	73.650
Personeel	27.444	28.200	30.200	-	-	-	-	28.200	30.200
Materieel	75	7.200	7.700	-	-	-	-	7.200	7.700
Juridische diensten	27.519	35.400	37.900	-	-	-	-	35.400	37.900
Totaal overhead	369.663	359.600	384.350	132.960	42.000	130.000	-	331.600	254.350
Deelnemersbijdrage			-	1.333.798	1.445.837	1.537.364	(1.333.798)	(1.445.837)	(1.537.364)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland			-	960.716	960.716	960.716	(960.716)	(960.716)	(960.716)
Algemene middelen	-	-	-	2.294.514	2.406.553	2.498.080	(2.294.514)	(2.406.553)	(2.498.080)
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.337.236	3.674.483	3.839.539	3.560.683	3.605.333	3.756.432	(2.294.514)	83.150	83.107
Totaal kredieten	104.422	-	-	-	-	-	104.422	-	-
Saldo van baten en lasten	3.441.658	3.674.483	3.839.539	3.560.683	3.605.333	3.756.432	(119.025)	69.150	83.107
Totaal mutatie reserves	294.730	42.000	42.000	301.087	111.150	125.107	(6.357)	(69.150)	(83.107)
Saldo	3.736.388	3.716.483	3.881.539	3.861.770	3.716.483	3.881.539	(125.382)	-	0

4. Paragrafen

4.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin het recreatieschap in staat is middelen vrij te maken om de risico's die zich in de praktijk voordoen op te vangen zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd of ingekrompen moet worden.

Conform de nota weerstandsvermogen wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het recreatieschap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen. Voor de waardering van de toereikendheid van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd.

Ratio weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Risicoanalyse

Risico's	Aard van het risico	Financiële omvang risico	Kans van optreden* H/M/L	Impact (uitgaande van vier jaar)
1. Wegvallen bijdrage provincie Zuid-Holland	Structureel	960.716	Gemiddeld	1.921.432

* De financiële impact wordt berekend door bij een hoog risico 80%, bij een gemiddeld risico 50% en bij een laag risico 20% van het bedrag van de financiële omvang te nemen.

Risico 1: Wegvallen bijdrage provincie Zuid-Holland

De met de provincie Zuid-Holland gemaakte financiële afspraken in het kader van de uittreding per 1 januari 2018 lopen eind 2025 af. Het recreatieschap gaat er van uit dat de provincie ook daarna haar verantwoordelijkheid blijft nemen voor het in stand houden van natuur- en recreatiegebieden op Voorne-Putten. De provincie werkt immers aan een subsidieregeling voor het beheer van recreatiegebieden waarvoor het recreatieschap vanaf 2026 in aanmerking zou kunnen komen. Het valt echter niet uit te sluiten dat de huidige provinciale bijdrage van jaarlijks € 960.716 (fors) lager wordt.

Ratio Weerstandsvermogen

Zoals hiervoor aangegeven wordt de ratio weerstandsvermogen berekend om te bepalen of het schap in staat is voldoende financiële middelen vrij te maken voor het dekken van de risico's op het moment dat de risico's zich voordoen.

De geprognosticeerde stand van de Algemene Reserve is per eind 2025 ca. € 0,6 miljoen.

Daarmee is de ratio van het Weerstandsvermogen ruim onvoldoende te noemen.

Kengetallen

Voor het verhogen van de transparantie en om makkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten worden met ingang van de begroting 2017 een aantal voorgeschreven kengetallen opgenomen. De kengetallen staan in onderstaande tabel.

Kengetallen	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
netto schuldquote	-39%	-20%	-38%	-37%	-38%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
solvabiliteitsratio	57%	67%	62%	63%	63%
structurele exploitatieruimte					

Deze kengetallen geven enig inzicht in de financiële positie en de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de organisatie.

De Provincie Zuid-Holland gebruikt de volgende signaleringswaarden:

Kengetal	gezond	neutraal	risicovol
netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

De netto schuldquote geeft een beeld van het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Bij de "netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen" worden ook de verstrekte leningen meegenomen. Een negatieve schuldquote geeft in feite aan dat er per saldo geen sprake is van een schuld.

De solvabiliteitsratio wordt berekend als het percentage van het totale eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen van het recreatieschap. Dit geeft inzicht in de mate waarin het schap in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is ruim positief.

Het kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan of de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit wordt in het kengetal als percentage van de totale baten uitgedrukt. Dit kengetal zegt in feite iets over het structurele jaarrekeningsaldo, d.w.z. zonder alle incidentele baten en lasten. Het percentage is positief, wat betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van de leningen) te dekken.

4.2. Onderhoud kapitaalgoederen

Het goed onderhouden van de gebieden is een belangrijke taak voor het recreatieschap om duurzaam gebruik mogelijk te maken. Als basis voor het plannen van regulier- en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen wordt het Terrein Beheer Model (TBM) gehanteerd. Dit model is gebaseerd op zogenaamde doeltypen (bijvoorbeeld speel- en ligweide, strand of bos) waarvoor een gestandaardiseerde inrichting met daarbij behorende onderhoudscycli en normkosten zijn bepaald. Het totaal aan oppervlaktes, stuks en lengte van de aanwezige doeltypes bepaalt met de cycli en de normkosten de geplande uitgaven voor meerjarig duurzaam onderhoud. Het Terrein Beheer Model wordt periodiek herijkt.

Voorziening groot onderhoud

De geplande uitgaven van groot onderhoud fluctueren van jaar tot jaar. Dit kan een direct en groot effect hebben op het jaarresultaat en daarmee op de jaarlijkse deelnemersbijdrage. Om dit ongewenste effect zoveel mogelijk te voorkomen heeft het recreatieschap ervoor gekozen om een egalisatievoorziening groot onderhoud in te stellen. Jaarlijks wordt een vastgestelde dotatie ten laste van de exploitatie gebracht en de werkelijke onderhoudslasten worden ten laste van de voorziening groot onderhoud verantwoord.

Programma groot onderhoud

In onderstaande tabel is het verwachte verloop van de voorziening Groot Onderhoud te zien voor de komende jaren.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Stand voorziening Groot onderhoud per 01-01	1.812.585	1.543.781	1.826.471	1.534.532	676.893	1.240.555	1.152.049
Dotatie	753.800	817.119	817.119	817.119	817.119	817.119	817.119
Extra dotatie cf. uitvoeringsagenda	-	-	-	-	-	-	-
planning materiële uitgaven inclusief indexering	-	292.138	853.122	1.288.275	194.967	696.635	650.317
planning personele uitgaven	-	87.642	255.937	386.483	58.490	208.990	195.095
werkelijke uitgaven 2023 M	879.680						
werkelijke uitgaven 2023 P	142.924						
23608 GO Bos 2023		106.402					
P Bos 2023		31.921					
23604 GO Solitair 2023		12.559					
P Solitair 2023		3.768					
Stand voorziening groot onderhoud per 31-12	1.543.781	1.826.471	1.534.532	676.893	1.240.555	1.152.049	1.123.756

In 2025 is groot onderhoud en vervangingsonderhoud voorzien aan o.a.:

- bos en beplantingen: het uitvoeren van bosonderhoud in recreatiegebied Brielse Meer;
- enkele vlonders en steigers: opgenomen in het project Kwaliteitsimpuls 2024 – regiodeal, dat in 2024 uitgevoerd wordt;
- een harde oever in een haven die verhuurd wordt aan een exploitant in recreatiegebied Brielse Meer: eveneens opgenomen in het project Kwaliteitsimpuls 2024 – regiodeal, dat in 2024 uitgevoerd wordt.

Onderstaand een volledig overzicht van de in 2025 geplande werkzaamheden (excl. P):

Categorie	
Informatiepanelen	67.276
Bos	157.873
Solitairen en knotbomen	15.016
Asfalt	15.619
Bagger	1.788
Harde oevers	195.630
Bruggen	42.386
Vlonders en steigers	357.534
Totaal GO	853.122

Voorts is in 2025 een vervangingsinvestering gepland van de aanlegsteiger bij recreatieterrein Breezze. Ook deze vervanging is opgenomen in het project Kwaliteitsimpuls 2024 – regiodeal, waarover reeds in december 2023 besluitvorming in het Algemeen Bestuur heeft plaatsgevonden.

4.3. Financiering

Kasgeldlimiet

Tot het kasgeld behoren alle vlottende schulden < 1 jaar, de contante gelden in kas, de uitgaande gelden < 1 jaar en de tegoeden / schulden rekening-courant. Doel van de kasgeldlimiet is het beperken van de renterisico's op de korte schuld. De korte schuld is bedoeld voor de lopende uitgaven en zodoende is de limiet gekoppeld aan het begrotingstotaal. De kasgeldlimiet is bij ministeriële regeling vastgesteld op 8,5 % van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. In 2025 is er geen zicht op dat er kasgeldleningen afgesloten worden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. Het renterisico mag maximaal 20% van het begrotingstotaal per 1 januari van het betreffende kalenderjaar bedragen. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. Er zijn op balansdatum 2025 drie uitstaande geldleningen zonder renteherziening gedurende de looptijd. Er is geen sprake van herfinanciering. Derhalve is er geen renterisico. Ten aanzien van het risicobeheer van de huidige leningen zijn er geen beleidsvoornemens. Het renteresultaat is gelijk aan de rentelasten en bedraagt 36.989 euro. Tevens is er geen sprake van een financieringsbehoefte.

Schatkistbankieren

Bij het schatkistbankieren wordt dagelijks het saldo bij een vastgesteld drempelbedrag overgeboekt op een bankrekening ten gunste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Omgekeerd kan het saldo ook worden aangevuld ten laste van de rekening-courant die een decentrale overheid heeft bij de schatkist. Voor het schap zijn de benodigde overeenkomsten met het Rijk afgesloten. Het drempelbedrag voor 2025 is € 1.000.000.

EMU saldo

Het (EMU-saldo) is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Deze informatie wordt middels enquêtes aangeleverd bij het CBS. Voor de EMU-enquête worden de gemeenten, de provincies en de waterschappen integraal waargenomen. Bij de gemeenschappelijke regelingen wordt een deelwaarneming gedaan. Een gemeenschappelijke regeling valt binnen de deelwaarneming indien het totaal aan baten of lasten op de exploitatierekening groter is dan 20 miljoen euro. Omdat het begrotingstotaal van het Recreatieschap onder deze grens van €20 miljoen ligt is toelichting van het EMU saldo niet verplicht en derhalve niet opgenomen.

Renteschema

Renteschema:				
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering				36.989
b. De externe rentebaten (idem)			-/-	130.000
Saldo rentelasten en rentebaten				-93.011
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-		
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-		
c3. De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-		
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente €				-
d1. Rente over eigen vermogen			+/+	-
d2. Rente over voorzieningen			+/+	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				-93.011
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	-
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury				-93.011

4.4. Grondbeleid

Algemeen

Het dagelijks bestuur van het recreatieschap heeft begin 2016 de nota grondbeleid vastgesteld waarin de volgende uitgangspunten centraal staan:

- Grond is een middel en geen doel.
- Bij en met de inzet van grond en vastgoed wordt financiële optimalisatie nagestreefd.
- Met de inzet van grond wordt samenwerking met gebiedspartijen gezocht.
- Hoewel het schap zelf geen grond- of opstalexploitaties voert, heeft zij in haar aanpak een actieve houding. Hierbij stuurt zij – in samenwerking met de andere gebiedspartijen – actief op programmering, kostenbeheersing en opbrengstoptimalisatie.
- Het schap werkt innovatief en extern gericht, zoekt naar nieuwe verbanden en geeft waar mogelijk ruimte aan nieuwe technologieën en duurzame toepassingen.
- Het schap neemt in beginsel niet risicodragend deel in gebieds- en vastgoedontwikkelingen en niet zelf grond- of opstalexploitaties voert.
- Bij de inzet van grond en vastgoed werkt het schap transparant en marktconform.

Financieel

Naast het algemene uitgangspunt van financiële optimalisatie is de inzet vooral gericht op het behoud van het huidige niveau van inkomsten in de schapsbegroting, zulks in relatie tot de met eigendom/erfpacht samenhangende kosten.

Schapsspecifiek

In programma 2 van de jaarrekening wordt ingegaan op de specifieke grond- en vastgoedontwikkelingen in het schap en de daarbij gerealiseerde resultaten. Daarnaast wordt verwezen.

Grondpositie

Grondpositie per 31 december 2023:

Oppervlakte:	31-12-2022	31-12-2023*	Toelichting mutatie:
Totaal	826 ha	826 ha	

*Afgerond op hele getallen

Deze tabel betreft de grondpositie. Hierin zijn niet meegenomen de gronden die het schap op basis van persoonlijke overeenkomsten (o.a. huur) in gebruik en onderhoud heeft. Peildatum voor deze tabel is de kadastrale registratie per 31 december 2023.

4.5. Bedrijfsvoering

Productomschrijving	Gebiedsbeheer	Maatschappelijke betrokkenheid	Plannen maken	Overhead	Totaal
Beheerinformatie	51.100				51.100
Uitvoeren Terreininspecties	68.900				68.900
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	23.300				23.300
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	333.600				333.600
Omgevingscommunicatie	70.000				70.000
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	129.200				129.200
Toezicht en Handhaving	299.000				299.000
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	47.000				47.000
Vrijwilligers en actief burgerschap		49.000			49.000
Adviesdiensten o.m strategische vastgoedontwikkeling			30.900		30.900
Accountmanagement				28.100	28.100
Financieel beleid				8.500	8.500
Planning en control				132.400	132.400
Projectcontrol				29.900	29.900
Rechtmatigheidscontrole				10.400	10.400
Aansprakelijkheid				7.400	7.400
Juridische ondersteuning				19.800	19.800
Procederen				1.500	1.500
WOB-procedures				1.500	1.500
Subtotaal	1.022.100	49.000	30.900	239.500	1.341.500
Dienstverlening in uitgaven voorziening Groot Onderhoud	255.900				255.900
Totaal					1.597.400

4.6. Deelnemersbijdrage

Verdeling deelnemersbijdrage	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Aandeel in nadelig exploitatiesaldo	Percentage	Inwoners per 01-01-2023
	2024	2025		
<i>Verdeling overige gemeenten:</i>				
Gemeente Nissewaard	780.868	833.967	54,01%	86.833
Gemeente Voorne aan Zee	658.612	703.397	45,99%	73.945
	1.439.480	1.537.364	100%	160.778

De deelnemersbijdrage wordt ten laste gebracht naar rato van het aantal inwoners per gemeente. Het inwoneraantal wordt bepaald aan de hand van de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) per 1 januari van het jaar waarin de begroting wordt vastgesteld waaruit het te verrekenen exploitatiesaldo blijkt (t-1). Bij het opmaken van de begroting waren de CBS cijfers over 2024 nog niet beschikbaar, deze worden bij de rapportages over 2025 verwerkt. De deelnemersbijdrage voor 2025 bestaat uit een indexatie van 6,8% over de bijdrage van 2024.

Bovenstaande inwonersaantallen zijn de meest recente gegevens. Aan de hand van de later bekende cijfers per 1 januari 2024 zullen de verhoudingen bij de voortgangsrapportage worden gecorrigeerd.

5. Financiële begroting en bijlagen

Deelproduct/product	Lasten			Baten			Saldo		
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Personeel	820.970	957.000	1.022.100	-	-	-	-	957.000	1.022.100
Taakstellende bezuiniging		(120.270)	(101.757)					(120.270)	(101.757)
Materieel	2.094.374	2.283.083	2.353.189	1.133.209	1.156.780	1.128.352	-	1.126.303	1.224.837
Gebiedsbeheer	2.915.344	3.240.083	3.375.289	1.133.209	1.156.780	1.128.352	-	2.083.303	2.246.937
Personeel	30.184	45.900	49.000	-	-	-	-	45.900	49.000
Materieel									
Maatschappelijke betrokkenheid	30.184	45.900	49.000	-	-	-	-	45.900	49.000
Personeel	22.045	28.900	30.900	-	-	-	-	28.900	30.900
Materieel									
Plannen maken	22.045	28.900	30.900	-	-	-	-	28.900	30.900
Overhead									
Personeel	27.776	26.300	28.100	-	-	-	-	26.300	28.100
Materieel	102.811	107.400	114.700	-	-	-	-	107.400	114.700
Bestuurlijke diensten	130.587	133.700	142.800	-	-	-	-	133.700	142.800
Personeel	162.164	160.000	181.200	-	-	-	-	132.000	181.200
Materieel	49.393	30.500	22.450	132.960	42.000	130.000	-	30.500	(107.550)
Financiële diensten	211.557	190.500	203.650	132.960	42.000	130.000	-	162.500	73.650
Personeel	27.444	28.200	30.200	-	-	-	-	28.200	30.200
Materieel	75	7.200	7.700	-	-	-	-	7.200	7.700
Juridische diensten	27.519	35.400	37.900	-	-	-	-	35.400	37.900
Totaal overhead	369.663	359.600	384.350	132.960	42.000	130.000	-	331.600	254.350
Deelnemersbijdrage			-	1.333.798	1.445.837	1.537.364	(1.333.798)	(1.445.837)	(1.537.364)
Bijdrage Provincie Zuid-Holland			-	960.716	960.716	960.716	(960.716)	(960.716)	(960.716)
Algemene middelen	-	-	-	2.294.514	2.406.553	2.498.080	(2.294.514)	(2.406.553)	(2.498.080)
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.337.236	3.674.483	3.839.539	3.560.683	3.605.333	3.756.432	(2.294.514)	83.150	83.107
Totaal kredieten	104.422	-	-	-	-	-	104.422	-	-
Saldo van baten en lasten	3.441.658	3.674.483	3.839.539	3.560.683	3.605.333	3.756.432	(119.025)	69.150	83.107
Totaal mutatie reserves	294.730	42.000	42.000	301.087	111.150	125.107	(6.357)	(69.150)	(83.107)
Saldo	3.736.388	3.716.483	3.881.539	3.861.770	3.716.483	3.881.539	(125.382)	-	0

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Het overzicht van lasten en baten is als volgt opgebouwd:

Reguliere lasten en baten bedrijfsvoering

Dit onderdeel betreft de exploitatielasten en –baten van de structurele activiteiten. Dit zijn de jaarlijks min of meer in dezelfde vorm terugkerende activiteiten. Op basis van deze informatie kunnen meerjarige trends en ontwikkelingen worden geschetst.

Diverse lasten en baten bedrijfsvoering

In tegenstelling tot de reguliere lasten en baten komen deze exploitatielasten en – baten slechts incidenteel voor door de aard hiervan en/of de oorzaak. Het gaat hierbij om o.a. de effecten van periodieke herzieningen van voorzieningen, de financiële consequenties van uitspraken op beroeps- en bezwaarschriften die niet voorzien kunnen worden en terugontvangen bedragen. Deze zaken, welke niet zijn begroot, worden separaat gepresenteerd om de vergelijkbaarheid over de jaren heen eenvoudiger te maken.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Dit onderdeel omvat alle mutaties (stortingen en onttrekkingen) in de reserves.

Inhoudelijke toelichting

De ramingen zijn gebaseerd op de uitgangspunten die in hoofdstuk 2 van deze begroting zijn vermeld.

Structureel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is in de begroting en de meerjarenraming het structureel en reëel evenwicht geïntroduceerd. Het BBV is aangepast, zodat Algemeen Bestuur en financieel toezichthouder kunnen vaststellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Algemeen uitgangspunt is dat structurele lasten en baten die lasten en baten zijn die betrekking hebben op posten of beleid met een looptijd van meer dan drie jaar. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

Uiteenzetting van de financiële positie (geprognosticeerde balans)

De financiële positie in meerjarenperspectief blijkt uit de geprognosticeerde balanscijfers voor de jaren 2025 tot en met 2029.

Totaaloverzicht	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
ACTIVA					
Materiële vaste activa	4.081.815	3.935.182	3.788.549	3.641.916	3.495.283
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-
Vlottende activa	2.934.802	1.968.170	2.456.360	2.350.478	2.340.217
Totaal activa	7.016.617	5.903.352	6.244.909	5.992.394	5.835.500
PASSIVA					
Reserves	4.024.913	3.941.806	3.858.699	3.775.592	3.692.485
(Geraamd) resultaat	-	-	-	-	-
Voorzieningen	1.534.530	676.891	1.240.553	1.152.047	1.123.754
Langlopende schulden	641.705	469.186	330.188	249.286	203.792
Vlottende passiva	815.469	815.469	815.469	815.469	815.469
Totaal passiva	7.016.617	5.903.352	6.244.909	5.992.394	5.835.500

Toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, zijn vermeld in hoofdstuk 2 van deze begroting.

De geprognosticeerde balanscijfers lichten we hierna op hoofdlijnen toe.

Materiële vaste activa

In het bovenstaande totaaloverzicht zijn de afschrijvingen van de komende jaren verwerkt.

Financiële vaste activa

N.v.t.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn het saldo van de passiva en de materiele vaste activa.

Reserves

Staat van reserves	Saldo 1-1-2024	Resultaat bestemming	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2025
Algemene Reserve	482.252	125.382			607.634			607.634
BESTEMMINGSRESERVES								
Investeringsreserve	1.219.020				1.219.020			1.219.020
Reserve kwaliteitsimpuls gebieden	1.100				1.100			1.100
Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade	296.995		42.000	33.823	305.172	42.000	33.823	313.349
Reserve vervangingsinvesteringen	399.730				399.730			399.730
Afschrijvingsreserve	1.652.691			77.327	1.575.364		91.284	1.484.080
Subtotaal bestemmingsreserves	3.569.536		42.000	111.150	3.500.386	42.000	125.107	3.417.279
Totaal	4.051.788	125.382	42.000	111.150	4.108.020	42.000	125.107	4.024.913

Staat van reserves	Saldo 31-12-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2026	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2027	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2028	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2029
Algemene Reserve	607.634			607.634			607.634			607.634			607.634
BESTEMMINGSRESERVES													
Investeringsreserve	1.219.020			1.219.020			1.219.020			1.219.020			1.219.020
Reserve kwaliteitsimpuls gebieden	1.100			1.100			1.100			1.100			1.100
Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade	313.349	42.000	33.823	321.526	42.000	33.823	329.703	42.000	33.823	337.880	42.000	33.823	346.057
Reserve vervangingsinvesteringen	399.730			399.730			399.730			399.730			399.730
Afschrijvingsreserve	1.484.080		91.284	1.392.796		91.284	1.301.512		91.284	1.210.228		91.284	1.118.944
Subtotaal bestemmingsreserves	3.417.279	42.000	125.107	3.334.172	42.000	125.107	3.251.065	42.000	125.107	3.167.958	42.000	125.107	3.084.851
Totaal	4.024.913	42.000	125.107	3.941.806	42.000	125.107	3.858.699	42.000	125.107	3.775.592	42.000	125.107	3.692.485

Toelichting:

Algemene Reserve:

De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

Investeringsreserve:

Het doel van de investeringsreserve is het dekken van de kosten van nieuwe investeringen.

Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade:

Deze reserve is bestemd voor het dekken van de kosten van vervangingsinvesteringen voor de Rotterdamse Reddingsbrigade.

Reserve Kwaliteitsimpuls gebieden:

Deze reserve is gevormd voor het dekken van de kosten van nieuwe ontwikkelingen. In 2021 worden geen mutaties voorzien.

Reserve Vervangingsinvesteringen.

Deze reserve is gevormd als dekking voor de toekomstige vervangingsinvesteringen. Voor het boekjaar 2025 worden geen vervangingsinvesteringen voorzien.

Reserve Afschrijvingen

Met ingang van 2018 wordt de reserve Afschrijvingen gevormd. Deze reserve is bedoeld ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingen van investeringen met maatschappelijk nut die vanaf 2018 volgens de gewijzigde verslaggevingsvoorschriften moeten worden geactiveerd.

Voorzieningen

Staat van voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2025
Voorziening Groot Onderhoud	1.543.781	817.119	534.430	1.826.470	817.119	1.109.059	1.534.530
Totaal	1.543.781	817.119	534.430	1.826.470	817.119	1.109.059	1.534.530

Staat van voorzieningen	Saldo 31-12-2025	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2026	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2027	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2028	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2029
Voorziening Groot Onderhoud	1.534.530	817.119	1.674.758	676.891	817.119	253.457	1.240.553	817.119	905.625	1.152.047	817.119	845.412	1.123.754
Totaal	1.534.530	817.119	1.674.758	676.891	817.119	253.457	1.240.553	817.119	905.625	1.152.047	817.119	845.412	1.123.754

Voorziening groot onderhoud

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig verdelen van de lasten van groot onderhoud over de jaren. Hiertoe wordt jaarlijks een gelijkblijvende dotatie ten laste van de exploitatie gebracht. De werkelijke grootonderhoudskosten worden direct ten laste van de voorziening verantwoord.

Langlopende schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Dit betreft onderhandse leningen en waarborgsommen.

Flottende passiva

De flottende passiva zijn in de meerjarenraming constant gehouden.

Meerjarenraming

Deelproduct/product	Lasten			
	2026	2027	2028	2029
Personeel	1.022.100	1.022.100	1.022.100	1.022.100
Taakstellende bezuiniging	(397.283)	(389.277)	(384.501)	(379.637)
Materieel	2.049.737	2.049.737	2.049.737	2.049.737
Gebiedsbeheer	3.071.837	3.071.837	3.071.837	3.071.837
Personeel	49.000	49.000	49.000	49.000
Materieel	-	-	-	-
Maatschappelijke betrokkenheid	49.000	49.000	49.000	49.000
Personeel	30.900	30.900	30.900	30.900
Materieel	-	-	-	-
Plannen maken	30.900	30.900	30.900	30.900
Overhead	-	-	-	-
Personeel	28.100	28.100	28.100	28.100
Materieel	114.700	114.700	114.700	114.700
Bestuurlijke diensten	142.800	142.800	142.800	142.800
Personeel	181.200	181.200	181.200	181.200
Materieel	22.450	22.450	22.450	22.450
Financiële diensten	203.650	203.650	203.650	203.650
Personeel	30.200	30.200	30.200	30.200
Materieel	7.700	7.700	7.700	7.700
Juridische diensten	37.900	37.900	37.900	37.900
Totaal overhead	384.350	384.350	384.350	384.350
Deelnemersbijdrage	-	-	-	-
Bijdrage Provincie Zuid-Holland	-	-	-	-
Algemene middelen	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.536.087	3.536.087	3.536.087	3.536.087
Totaal kredieten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	3.536.087	3.536.087	3.536.087	3.536.087
Totaal mutatie reserves	42.000	42.000	42.000	42.000
Saldo	3.578.087	3.578.087	3.578.087	3.578.087

Baten			
2026	2027	2028	2029
-	-	-	-
-	-	-	-
1.119.500	1.119.500	1.119.500	1.119.500
1.119.500	1.119.500	1.119.500	1.119.500
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
130.000	130.000	130.000	130.000
130.000	130.000	130.000	130.000
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
130.000	130.000	130.000	130.000
-	-	-	-
-	-	-	-
1.537.364	1.537.364	1.537.364	1.537.364
2.193.080	2.193.080	2.193.080	2.193.080
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
3.442.580	3.442.580	3.442.580	3.442.580
-	-	-	-
-	-	-	-
3.442.580	3.442.580	3.442.580	3.442.580
125.107	125.107	125.107	125.107
3.567.687	3.567.687	3.567.687	3.567.687

Saldo			
2026	2027	2028	2029
1.022.100	1.022.100	1.022.100	1.022.100
(397.283)	(389.277)	(384.501)	(379.637)
930.237	930.237	930.237	930.237
1.952.337	1.952.337	1.952.337	1.952.337
49.000	49.000	49.000	49.000
-	-	-	-
49.000	49.000	49.000	49.000
30.900	30.900	30.900	30.900
-	-	-	-
30.900	30.900	30.900	30.900
-	-	-	-
-	-	-	-
28.100	28.100	28.100	28.100
114.700	114.700	114.700	114.700
142.800	142.800	142.800	142.800
170.800	170.800	170.800	170.800
(107.550)	(107.550)	(107.550)	(107.550)
63.250	63.250	63.250	63.250
30.200	30.200	30.200	30.200
7.700	7.700	7.700	7.700
37.900	37.900	37.900	37.900
-	-	-	-
243.950	243.950	243.950	243.950
-	-	-	-
(1.537.364)	(1.537.364)	(1.537.364)	(1.537.364)
-	-	-	-
(2.193.080)	(2.193.080)	(2.193.080)	(2.193.080)
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
83.107	83.107	83.107	83.107
-	-	-	-
-	-	-	-
83.107	83.107	83.107	83.107
-	-	-	-
(83.107)	(83.107)	(83.107)	(83.107)
0	0	0	0

Grondslagen voor de meerjarenbegroting

De grondslagen voor de ramingen in de meerjarenbegroting zijn vermeld in hoofdstuk 2 “Uitgangspunten”.

De meerjarenbegroting laat in:

2025 een taakstellende bezuiniging zien van 120.270

2026 een taakstellende bezuiniging zien van 397.283

2027 een taakstellende bezuiniging zien van 389.277

2028 een taakstellende bezuiniging zien van 384.501 en

2029 een taakstellende bezuiniging zien van 379.637

Toelichting op belangrijke ontwikkelingen

Overzicht incidentele lasten en baten

Structureel resultaat					
	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	3.839.539	3.536.087	3.536.087	3.536.087	3.536.087
Baten	(3.756.432)	(3.442.580)	(3.442.580)	(3.442.580)	(3.442.580)
Totaal saldo baten en lasten	83.107	93.507	93.507	93.507	93.507
Stortingen reserves	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
Onttrekkingen reserves	(125.107)	(125.107)	(125.107)	(125.107)	(125.107)
Totaal saldo mutaties reserves	(83.107)	(83.107)	(83.107)	(83.107)	(83.107)
Rekening resultaat	0	10.400	10.400	10.400	10.400
Af: incidentele baten en lasten (incl. reserves)					
Incidentele lasten	143.757	439.283	431.277	426.501	421.637
Incidentele baten	(33.823)	(33.823)	(33.823)	(33.823)	(33.823)
Totaal saldo incidentele baten en lasten	109.934	405.460	397.454	392.678	387.814
Structureel rekening resultaat	109.934	415.860	407.854	403.078	398.214
Reserve mutaties					
	2025	2026	2027	2028	2029
Stortingen	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
Onttrekkingen	(125.107)	(125.107)	(125.107)	(125.107)	(125.107)
	(83.107)	(83.107)	(83.107)	(83.107)	(83.107)
Incidentele reserves					
Stortingen	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
Onttrekkingen	(33.823)	(33.823)	(33.823)	(33.823)	(33.823)
	8.177	8.177	8.177	8.177	8.177
Structurele reserves					
Stortingen	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	(91.284)	(91.284)	(91.284)	(91.284)	(91.284)
	(91.284)	(91.284)	(91.284)	(91.284)	(91.284)

De structurele onttrekking aan de reserves betreft de dekking van de kapitaallasten (afschrijvingen) van de activa die geactiveerd zijn.

De incidentele lasten bestaan uit:					
	2025	2026	2027	2028	2029
Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000
Taakstellende bezuiniging als gevolg van voorziene lagere bijdrage uit de beheerkostenregeling van de Provincie	101.757	397.283	389.277	384.501	379.637
Totaal	143.757	439.283	431.277	426.501	421.637
De incidentele baten bestaan uit					
Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade	33.823	33.823	33.823	33.823	33.823
Totaal	33.823	33.823	33.823	33.823	33.823

Bijlage "Samenvatting bedragen per taakveld"

Verdeling taakvelden	2025		
	Lasten	Baten	Saldo
0.4 - Overhead	384.350	-	384.350
0.5 - Treasury	36.989	130.000	93.011-
0.8 - Overige baten en lasten	-	1.537.364	1.537.364-
0.10 - Mutaties in reserves	42.000	125.107	83.107-
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.418.200	2.089.068	1.329.132
0.11 - Resultaat van de rekening baten en lasten	-	-	-
Totaaltelling lasten en baten	3.881.539	3.881.539	0

Bijlage "Conversiestaat"

Deelproduct/product	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting 2025		Begroting 2025		Begroting 2025	
Beheerinformatie	51.100				51.100	
Uitvoeren Terreininspecties	68.900				68.900	
Ondersteuning recreatie-, landschaps- en natuurbeheer	23.300				23.300	
uitvoeren Terreinbeheer RO 30%	333.600				333.600	
Omgevingscommunicatie	70.000				70.000	
Samenwerking omgevingsmanagement						
Beheer vastgoed en gronden (rentmeesterschap)	129.200				129.200	
Toezicht en Handhaving	299.000				299.000	
Vergunningen, ontheffingen en toestemmingen	47.000				47.000	
Personeel	1.022.100				1.022.100	
Regulier onderhoud	1.166.305				1.166.305	
Dotatie voorziening groot onderhoud	817.119				817.119	
Taakstellende bezuiniging	(101.757)				(101.757)	
Rotterdamse Reddingsbrigade	98.000	140.000			(42.000)	
Compensatie A15 (t/m 2023)		8.852			(8.852)	
Afschrijvingen	146.633				146.633	
Rente	36.989				36.989	
Energie- en waterverbruik	24.400				24.400	
Subsidies natuurbeheer	-	22.400			(22.400)	
Belastingen	80.000				80.000	
Verzekeringen	23.000				23.000	
Advieskosten, taxatie en notaris	6.700				6.700	
Huren en pachten	23.200	932.100			(908.900)	
Vewrgunningen, Ontheffingen en Toestemmingen		25.000			(25.000)	
Bijdrage veren	17.000				17.000	
Publiciteit & voorlichting	14.600				14.600	
Advieskosten Bezwaar en beroep	1.000				1.000	
-						
Materieel	2.353.189	1.128.352			1.224.837	
Gebiedsbeheer	3.375.289	1.128.352			2.246.937	
Vrijwilligers en actief burgerschap	49.000				49.000	
Personeel	49.000				49.000	
Materieel						
Maatschappelijke betrokkenheid	49.000				49.000	
Adviesdiensten o.m strategische vastgoedontwikkeling	30.900				30.900	
Beheerkostenberekening & analyses						
Personeel	30.900				30.900	
Materieel						
Plannen maken	30.900				30.900	
Overhead						
Accountmanagement	28.100				28.100	
Bestuurssecretaris						
Personeel	28.100				28.100	
Bestuurssecretaris/Secretariaat	111.700				111.700	
Bestuurskosten	3.000				3.000	
Materieel	114.700				114.700	
Bestuurlijke diensten	142.800				142.800	
Financieel beleid	8.500				8.500	
Planning en control	132.400				132.400	
Projectcontrol	29.900				29.900	
Rechtmatigheidscontrole	10.400				10.400	
Personeel	181.200				181.200	
Accountantskosten	19.200				19.200	
Bank- en treasurykosten	500				500	
Advieskosten implementatie rechtmatigheid	-				-	
Fiscaal advies	2.750				2.750	
Rentebaten		130.000			(130.000)	
Materieel	22.450	130.000			(107.550)	
Financiële diensten	203.650	130.000			73.650	
Aansprakelijkheid	7.400				7.400	
Juridische ondersteuning	19.800				19.800	
Procederen	1.500				1.500	
WOB-procedures	1.500				1.500	
Personeel	30.200				30.200	
Advieskosten	7.700				7.700	
Materieel	7.700				7.700	
Juridische diensten	37.900				37.900	
Totaal overhead	384.350	130.000			254.350	
Overige kosten						
Deelnemersbijdrage	-	1.537.364			(1.537.364)	
Bijdrage Provincie Zuid-Holland		960.716			(960.716)	
Beheerregeling Provincie Zuid-Holland						
Bijdrage gemeente Rotterdam						
Algemene middelen	-	2.498.080			(2.498.080)	
Onvoorzien						
Saldo gewone bedrijfsvoering	3.839.539	3.756.432			83.107	
Totaal kredieten	-	-			-	
Saldo van baten en lasten	3.839.539	3.756.432			83.107	
Mutatatie reserves						
Reserve Rotterdamse Reddingsbrigade	42.000	33.823			8.177	
Reserve afschrijvingen		91.284			(91.284)	
Totaal mutatie reserves	42.000	125.107			(83.107)	
Saldo	3.881.539	3.881.539			0	